

Tilinpäätöksen kommentit

Kirjanpito- ja tilinpäätöskäytäntö

Suomen Pankin tase noudattaa sektorijakoa, mikä antaa kuvan keskuspankin ja ulkomaisten sekä kotimaan sektoreiden välisestä rahoitussuhteesta. Taseessa noudatetut arvostusperiaatteet on selostettu kommentoitavien tase-erien yhteydessä. Käyttöomaisuus, osakeomistukset ja pitkävaikutteiset menot kirjataan kokonaan kuuluiksi hankintavuonna Suomen Pankista annetun lain edellyttämällä tavalla, eivätkä ne niin ollen sisälly taseeseen. Tilinpäätöksen liitetiedoissa on luettelo Suomen Pankin omistamista osakkeista, osuuksista ja kiinteistöistä.

Ulkomaan rahan määräiset saamiset ja velat on muutettu markoiksi tilinpäätöspäivänä voimassa olleiden keskikurssien mukaisesti. Kaikki taseen ulkomaan rahan määräisten saamis- ja velkaerien sekä taseen ulkopuolisten erien kurssierot on kirjattu tulosvaikutteisesti.

Pankkivaltuusto vahvistaa Suomen Pankista annetun lain 17. pykälän 1. momentin 2. kohdan mukaisesti tilinpäätöksen laatimisessa noudatettavat perusteet.

Tuloslaskelman kommentit

1. Kotimaiset korkotuotot

Kotimaiset korkotuotot olivat yhteensä 456 milj. markkaa. Ne sisältävät korkotuottoja arvopapereiden takaisinmyyntisitoumuksista 250 milj. markkaa, joukkovelkakirjalainoista 151 milj. markkaa ja vakauttamislainoista 16 milj. markkaa.

2. Ulkomaiset korkotuotot

Ulkomaiset korkotuotot olivat 1 920 milj. markkaa, mikä on 1 057 milj. markkaa vähemmän kuin edellisellä vuonna.

3. Kotimaiset korkokulut

Kotimaiset korkokulut, 879 milj. markkaa, sisältävät Suomen Pankin liikkeeseen laskemien sijoitustodistusten korkokuluja 857 milj. markkaa. Kotimaiset korkokulut olivat 1 241 milj. markkaa edellisvuotisia pienemmät.

4. Korkokate

Korkokate oli 1 441 milj. markkaa.

5. Keskuspankkitoiminnan muut tuotot

Muut tuotot olivat 108 milj. markkaa. Tähän sisältyi toimitusmaksuja ja palkkioita 19 milj. markkaa, osinkotuottoja 17 milj. markkaa, kiinteistöjen, osakkeiden ja osuuksien myyntituottoja 36 milj. markkaa ja vuokratuottoja 28 milj. markkaa.

6. Keskuspankkitoiminnan muut kulut

Palkkakulut olivat 150 milj. markkaa. Sosiaalikulut sisältävät 61 milj. markkaa maksettuja eläkkeitä.

Setelien hankintakulut olivat 19 milj. markkaa eli 15 milj. markkaa edellisvuotisia pienemmät.

Käyttöomaisuus ja pitkävaikutteiset menot kirjataan poistoina kuluksi hankintavuonna Suomen Pankista annetun lain mukaisesti. Poistot, 75 milj. markkaa, sisältävät siten tilikauden aikana hankitun käyttöomaisuuden ja muut pitkävaikutteiset menot kokonaisuudessaan. Poistoihin sisältyy Suomen Arvopaperikeskus Oy:n osakkeiden hankintahinta 22 milj. markkaa, kahden konttorikiinteistön yhtiöittämisessä tehty apporttisijoitus 16 milj. markkaa, rakennusten muutostöistä ja korjauksista johtuvia poistoja 14 milj. markkaa sekä koneista ja laitteista johtuvia poistoja 19 milj. markkaa.

7. Rahoitustarkastuksen kulut ja tuotot

Suomen Pankin tuloslaskelmassa esitetään pankin yhteydessä toimivan Rahoitustarkastuksen toimintakulut (palkat, poistot, muut) erikseen omina erinä. Rahoitustarkastuksen toimintakulut, 50 milj. markkaa, katetaan valvottavilta jälkikäteen perittävillä valvontamaksuilla.

8. Kulut ja tuotot rahamarkkinoiden vakauden turvaamisesta

Suomen Pankille aiheutuneet menetykset Skopin osakkeiden ja pääomatodistusten myynnistä Valtion vakuusrahastolle aktivoitiin taseeseen vuonna 1992. Tämän tase-erän loppuosa poistettiin vuoden 1996 tilinpäätöksessä. Skopin haltuunotosta Suomen Pankille jääneet Sponda Oy:n osakkeet ja saamiset siirrettiin valtiolle toukokuussa 1996. Valtio maksoi osakkeista 1 232

milj. markkaa ja korvasi Suomen Pankille omaisuudenhoito-yhtiöiden rahoittamisesta aiheutuneita korkotappioita 1 760 milj. markkaa.

9. Ulkomaisten arvopapereiden kurssierot

Ulkomaisten arvopapereiden kurssierot sisältävät arvopapereiden myynnistä syntyneet voitot ja tappiot, salkussa olevien arvopapereiden hankintahinnan ja nimellisarvon välisen preemion tai diskonton jaksotuksen sekä jaksotuksella korjatun hankintahinnan ja sitä alemman markkinahinnan erotuksen. Ulkomaisten arvopapereiden kurssieroista syntyi tilivuonna voittoa 298 milj. markkaa.

10. Valuuttakurssierot

Valuuttakurssieroihin sisältyvät valuuttakurssien muutoksista aiheutuneet saamisten ja velkojen sekä taseen ulkopuolisten erien arvonnäkökulmasta ja valuutanvaihtotuotot nettomääräisinä. Vuonna 1996 valuuttakurssivoittoja kertyi 1 669 milj. markkaa. Edellisenä tilikautena taseeseen arvonnäkökulmalla kirjattavat valuuttakurssierot, 865 milj. markkaa, kirjattiin kuluksi tilinpäätöksessä.

11. Varausten muutos

Eläkevaraukseen siirrettiin vuoden 1996 aikana palkoista peritty työntekijäin eläkemaksu, 8 milj. markkaa. Lisäksi eläkevarausta kartutettiin laskemalla työntekijäin eläkemaksulle ja edellisinä vuosina tehdyille eläkevarauksille laskennallista korkoa. Laskentakorkona käytettiin peruskorkoa lisättyä yhdellä prosenttiyksiköllä. Yhteensä eläkevarausta kartutettiin 85 milj. markalla.

Suomen Pankista annetun lain 30. pykälän mukaista varausta kartutettiin 3 754 milj. markkaa.

12. Tilikauden tulos

Tilikauden tuloksena esitettiin nolla markkaa.

Taseen kommentit

1. Valuuttavaranto ja muut ulkomaiset erät

Kulta kirjattiin aiempien vuosien tapaan taseeseen arvoon 35 mk/g. Vuoden 1996 viimeisen päivän markkinahinta oli 55 mk/g. Kulta oli vuoden 1996 lopussa 49 776 kg. Euroopan valuuttajärjestelmää koskevan sopimuksen mu-

kaan Suomen Pankki on vaihtanut 20 % kulta- ja dollarivarannostaan ecuihin Euroopan rahapoliittisen instituutin kanssa. Tämä osuus kulta- ja dollarivarannosta esiintyy taseen erässä ecusaminen Euroopan rahapoliittiselta instituutilta.

Valuuttasaamisiin sisältyy erityisiä nosto-oikeuksia Kansainvälisessä valuuttarahastossa. Niiden vastaeränä velkapuolella ovat osoitetut erityiset nosto-oikeudet (SDR). Molemmat erät ovat korollisia, ja korkona on SDR:n korko.

SDR-määräinen varanto-osuus sekä markkaosuus Kansainvälisessä valuuttarahastossa muodostavat yhdessä Suomen jäsenosuuden valuuttarahastossa. Markkaosuuden vastaerä sisältyy ulkomaisissa veloissa erään Kansainvälisen valuuttarahaston markkatilit. Markkaosuus ja sitä vastaavat markkatilit on sidottu erityisten nosto-oikeuksien kurssiin Kansainvälisen valuuttarahaston soveltaman käytännön mukaisesti. Muihin ulkomaisiin saamisiin sisältyy myös ecumääräinen jäsenosuus Euroopan rahapoliittisessa instituutissa.

Valuuttasaamiset koostuvat pääosin valtioiden liikkeeseen laskemista tai takaamista ulkomaisista arvopapereista sekä ulkomaisista pankitalletuksista. Erään sisältyvät myös ulkomaiset avistatilit sekä pankin hallussa olevat ulkomaiset maksuvälitteet.

Arvopaperit kirjattiin ostohetkellä hankintahintaan ja sen jälkeen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus kirjataan tulosvaikutteisesti juoksuajan kuluessa. Tilinpäätöksessä arvopaperin jaksotuksella korjattua hankintahintaa verrataan vuoden lopun markkinahintaan. Tasearvona käytetään markkinahintaa, jos se on alhaisempi.

Valuuttavelat sisältävät kansainvälisten järjestöjen ja ulkomaisten pankkien markkasaamiset Suomen Pankilta sekä mm. Euroopan unionin ecumääräisen saamisen.

2. Saamiset rahoituslaitoksilta

Maksuvalmiusluotot ovat keskuspankkirahoi- tuksen oikeutettujen rahalaitosten lyhytaikaisia velkoja Suomen Pankille.

Arvopapereiden takaisinmyyntisitoumuksia eli repokauppoja käytetään rahamarkkinainterventioissa. Ne arvostetaan taseessa repokaupan nimellismääräisinä. Repokauppoina tehtävien interventoiden kohteeksi hyväksytään markkamääräiset valtion liikkeeseen laskemat velkasitoumukset ja viitelainat, Suomen Pankin liikkeeseen laskemat sijoitustodistukset sekä Arsenalin velkasitoumukset.

Rahalaitosten joukkovelkakirjalainat ovat luonteeltaan pääasiassa sijoitusomaisuutta. Ne on arvostettu nimellisarvoon.

3. Saamiset julkiselta sektorilta

Valtion metallirahavastuu osoittaa metallirahan lunastusvelvollisuudesta johtuvan velan määrän Suomen Pankille.

4. Saamiset yrityksiltä

Kotimaisia toimitusluottoja on myönnetty sekä yksittäisvelkakirjalainoina että joukkovelkakirjalainoina. Joukkovelkakirjalainat on arvostettu nimellisarvoon. Korko vaihtelee pelkästä peruskorosta 1–2.5 prosenttiyksiköllä lisättyyn peruskorkoon.

Muut-erä sisältää lähinnä sijoitusomaisuudeksi luokiteltavia arvopapereita, jotka on arvostettu nimellisarvoon.

5. Muut saamiset

Vuonna 1995 erään sisältyi rahamarkkinoiden vakauttamislainoja, joilla oli rahoitettu Skopin haltuunoton yhteydessä sen riskikeskittymien purkamista varten perustetun Sponda Oy:n toimintaa. Sponda Oy:n osakekaupan yhteydessä nämä lainat siirtyivät valtion vastattaviksi.

Siirtosaamiset sisältävät pääasiassa korkosäämiä. Muihin saamisiin sisältyy myös 98 milj. markkaa henkilökunnan asuntolainoja. Asuntolainojen korko on vanhoissa lainoissa peruskoron suuruinen ja 16.2.1993 jälkeen myönnettyissä lainoissa peruskorko lisättyä 2 prosenttiyksiköllä.

6. Aktivoidut menot ja menetykset rahamarkkinoiden vakauden turvaamisesta

Suomen Pankille aiheutuneet menetykset Skopin osakkeiden ja pääomatodistusten myynnistä Valtion vakuusrahastolle vuonna 1992 aktivoitiin taseeseen. Vuoden 1996 tilinpäätöksessä erän loppuosa poistettiin.

7. Liikkeessä oleva raha

Liikkeessä oleva raha on yleisön ja rahalaitosten hallussa oleva setelistö ja metalliraha.

8. Sijoitustodistukset

Suomen Pankin sijoitustodistuksia käytetään rahamarkkinainterventiossa, ja ne on arvostettu

nimellisarvoon. Nimellisarvon ja emissiohinnan erotus on kirjattu siirtosaamiin ja jaksotetaan korkomenoihin juoksuajan kuluessa.

9. Velat rahoituslaitoksille

Ne varantovelvolliset, joilla on maksuvalmiusluotto-oikeus ja sekkitili Suomen Pankissa, täyttävät vähimmäisvarantovelvoitteensa sekkitilin päivän lopun saldojen kuukausikeskiarvojen pohjalta. Suomen Pankki voi maksaa vähimmäisvarantovelvoitteen ylittävälle talletuksille korkoa. Vuoden 1996 joulukuun lopussa korko oli 1.0 %.

10. Velat julkiselle sektorille

Tase-erään sisältyi vuonna 1995 Valtion vakuusrahaston sekkitili ja talletustilit Suomen Pankissa.

11. Velat yrityksille

Investointi- ja alushankintatalletukset ovat investointi- ja alushankintavarauksen tehneiden yritysten lakisääteisiä talletuksia Suomen Pankissa. Talletukset ovat korollisia, ja korko määräytyy investointivarauslain mukaan.

12. Muut velat

Siirtovelat ovat pääasiassa korkojen jaksotuksesta aiheutuneita eriä.

Muut velat sisältävät 9 milj. markkaa liikkeessä olevan vanhan rahayksikön määräisiä seteleitä.

13. Arvonjärjestelytili

Arvonjärjestelytili 31.12.1996 sisältää ecu-swapin taustalla olevan kullin kirjanpitoarvon ja sopimuskurssin välisen erotuksen.

14. Varaukset

Suomen Pankin eläkevastuun kokonaismäärä on 1 865 milj. markkaa, ja tästä on varauksilla katettu 81 % eli 1 516 milj. markkaa.

Muissa varauksissa on Suomen Pankista annetun lain 30. pykälän mukainen varaus, 3 754 milj. markkaa.

15. Oma pääoma

Pankin kantarahasto ja vararahasto säilytettiin muuttumattomina.

PANKKIVALTUUSTON KÄSITTELEMIÄ ASIOITA

SUOMEN PANKKI

Tilintarkastus

Vuoden 1995 valtiopäivillä valitut tilintarkastajat, verojohtaja Kauko Heikkinen, agrologi Johannes Leppänen, professori Martti Tiuri, talousjohtaja Matti Saarinen ja kaupunkitarkastaja Iivo Polvi suorittivat 4.—7. maaliskuuta Suomen Pankin tilinpäätöksen ja kirjanpidon sekä hallinnon tarkastuksen tilivuodelta 1995.

Tilintarkastajien lausunnon mukaisesti pankkivaltuusto myönsi kokouksessaan 26. maaliskuuta johtokunnalle vastuuvapauden pankin hoidosta vuodelta 1995.

Lainausliikkeen ja valuuttakaupan tarkastus

Pankkivaltuusto on kertomusvuoden aikana toimittanut johtosääntönsä 5 §:n määräämän pankin lainausliikkeen ja valuuttakaupan sekä pankin varojen muiden sijoitusten tarkastuksen sitä koskevaa menettelytapaa uudistaen seuraavina päivinä: 8. helmikuuta, 10. huhtikuuta, 5. kesäkuuta, 27. elokuuta, 19. syyskuuta, 17. lokakuuta, 14. marraskuuta ja 19. joulukuuta.

Inventoinnit ja haarakonttorien tarkastukset

Johtosääntönsä 6 §:n mukaisesti pankkivaltuutetut ovat inventoineet pääkonttorin kassat ja kassaholvit, laina- ja vakuusasiakirjat sekä pantit ja talletukset. Inventoinneissa ei havaittu aihetta muistutuksiin.

Pankkivaltuutetut ovat valvoneet, että haarakonttorien valvojat ovat inventoineet haarakonttorien käsikassat ja holvit kerran kuukaudessa sekä vekselit, velkakirjat ja pantit vähintään kolmesti vuodessa.

Kaikissa haarakonttoreissa on toimitettu Suomen Pankin johtosäännön 2 §:ssä säädetty tarkastus.

Kertomus E. J. Längmanin rahastojen toiminnasta

Kokouksessaan 8. helmikuuta pankkivaltuusto merkitsi tiedoksi Suomen Kulttuurirahaston selostuksen E. J. Längmanin rahastojen toiminnasta 1.10.1994—30.9.1995.

Peruskorko

Tammikuun 11. päivän kokouksessaan pankkivaltuusto päätti alentaa Suomen Pankin peruskoron 0.25 prosenttiyksiköllä 4.75 prosentista 4.50 prosenttiin 1.2.1996. Johtokunnan esitys asiasta 10. tammikuuta kuului seuraavasti:

”Jäljempänä olevan perusteella Suomen Pankin johtokunta kunnioittavasti esittää, että Pankkivaltuusto Suomen Pankista annetun lain 17 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla päättäisi, että

Suomen Pankin peruskorko alennetaan 4.75 prosentista 4.50 prosenttiin 1.2.1996 alkaen.

Perustelut

Joulukuun huutokauppakoron laskun yhteydessä Suomen Pankki arvioi, että inflaatiopaineiden väheneminen on jatkunut. Huutokauppakoron laskun ja inflaatio-odotusten vähenemisen ansiosta myös sekä lyhyet että pitkät markkinako-

rot ovat laskeneet. Tämä mahdollistaa peruskoron alentamisen edelleen.”

Elokuun 27. päivän kokouksessaan pankkivaltuusto päätti alentaa Suomen Pankin peruskoron 0.50 prosenttiyksiköllä 4.50 prosentista 4.00 prosenttiin 16.9.1996. Johtokunnan esitys asiasta 27. elokuuta kuului seuraavasti:

”Johtokunta esittää kunnioittavasti, että Pankkivaltuusto päättäisi Suomen Pankista annetun lain 17 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla, että

Suomen Pankin peruskorko alennetaan 4.5 prosentista 4.0 prosenttiin 16.9.1996 alkaen.

Perustelut

Peruskorko on ollut 1.2.1996 lähtien 4.5 %, mikä jälkeen lyhyet markkinakorot ovat laskeneet noin yhden prosenttiyksikön, mutta pitkät markkinakorot pysyneet kutakuinkin silloisella tasolla. Peruskorko on hallinnollinen viitekorko, jonka rooli on pienentynyt merkittävästi viime vuosina. Pankkien markkaluottokannasta ja talletuskannasta peruskorkoon on sidottu noin 1/5.”

Suomen Pankin soveltamien korkojen rajat

Pankkivaltuusto tarkisti kokouksessaan 19. syyskuuta pankkien keskuspankkiluotoissa ja -talletuksissa sekä Suomen Pankin pääomamarkkinatoiminnassa sovellettavien korkojen rajat.

Rahalain muutos

Tasavallan presidentti vahvisti 7.6.1996 lain rahalain (358/1993) 3 §:n kumoamisesta sekä 4, 5 ja 15 §:n muuttamisesta. Muutokset, jotka koskivat markan ulkoisen arvon määräämistä, perustuvat pankkivaltuuston ehdotukseen 29.9.1995.

Suomen liittyminen Euroopan valuuttajärjestelmän valuuttakurssimekanismiin

Lokakuun 11. päivän kokouksessaan pankkivaltuusto teki johtokunnan ehdotuksesta valtioneuvostolle esityksen Suomen liittymisestä Euroopan valuuttajärjestelmään (European Monetary System, EMS) kuuluvaan valuuttakurssimeka-

nismiin (Exchange Rate Mechanism, ERM) siten, että Suomen markan keskuskurssiksi ecuun nähden vahvistettaisiin erikseen tehtävällä valtioneuvoston päätöksellä 5.80661 markkaa ja että valtioneuvoston erikseen nimeämällä neuvottelijoilla tarvittaessa olisi oikeus neuvotella tästä kurssista siten, että keskuskurssiksi voidaan vahvistaa enintään 5.84481 markkaa ja vähintään 5.78751 markkaa. Valtioneuvosto hyväksyi Suomen Pankin esityksen samana päivänä. Euroopan unionin rahakomitean (Monetary Committee) tehtyä asiasta päätöksen pankkivaltuusto teki lokakuun 12. päivän kokouksessaan johtokunnan ehdotuksesta valtioneuvostolle esityksen Suomen liittymisestä Euroopan valuuttajärjestelmän valuuttakurssimekanismiin (ERM). Johtokunnan asiaa koskeva esitys 12. lokakuuta kuului seuraavasti:

”Rahalain 4 §:n 1 ja 4 momentin nojalla, sellaisina kuin ne ovat 7. päivänä kesäkuuta 1996 annetussa laissa (379/96), johtokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että eduskunnan pankkivaltuusto esittäisi valtioneuvostolle,

että valtioneuvosto päättäisi, että Suomen markan ulkoinen arvo määritellään Euroopan valuuttajärjestelmään (EMS) kuuluvan valuuttakurssijärjestelmän (ERM) mukaisesti siten, että markalle määrätään keskuskurssi Euroopan yhteisöjen valuuttayksikköön ecuun nähden,

että valtioneuvosto päättäisi vahvistaa markan keskuskurssiksi 1 ecu = 5.80661 markkaa ja tekisi oheisen ehdotuksen mukaisen päätöksen markan ulkoisesta arvosta,

että valtioneuvosto kumoaisi markan ulkoisesta arvosta 7. päivänä kesäkuuta 1991 annetun valtioneuvoston päätöksen (882/91) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen ja 13. päivänä marraskuuta 1992 annetun valtioneuvoston päätöksen pysyttää toistaiseksi voimassa Suomen Pankin oikeus olla noudattamatta markan ulkoisen arvon vaihtelun alueen rajoja, sekä

että päätös tulisi voimaan 14. päivänä lokakuuta 1996.

Johtokunta toteaa, että tämä asia on pidettävä salassa kunnes valtioneuvoston päätös markan ulkoisesta arvosta on tehty.”

Valtioneuvosto hyväksyi Suomen Pankin esityksen samana päivänä.

Euroopan valuuttajärjestelmän valuuttakurssimekanismin rahoitusjärjestely

Kokouksessaan 17. lokakuuta pankkivaltuusto Suomen Pankista annetun lain (365/1925) 17 §:n 1 momentin 1 ja 6 kohdan nojalla antoi omalta osaltaan suostumuksensa Euroopan valuuttajärjestelmään (EMS) kuuluvan valuuttakurssimekanismin (ERM) erittäin lyhyen ajan rahoitusjärjestelmään (Very Short Term Facility, VSTF). ERM on järjestelmä, joka velvoittaa osallistujamaiden keskuspankit intervenoimaan vaihteluvälin rajoilla. Interventiot tapahtuvat erittäin lyhyen ajan rahoitusjärjestelmän (VSTF) avulla. Järjestelmässä keskuspankit antavat toisilleen hyvin lyhyeksi ajaksi oman valuutan määräisen rajattoman luotonsaantimahdollisuuden, jonka avulla valuuttainterventiot toteutetaan. Normaalisti interventiot tapahtuvat vaihteluvälin sisällä, jolloin tätä järjestelyä ei aktivoida.

Italian liittyminen uudelleen Euroopan valuuttajärjestelmän valuuttakurssimekanismiin

Italian esitettyä maansa uudelleen liittymistä Euroopan valuuttajärjestelmään (EMS) kuuluvaan valuuttakurssimekanismiin (ERM) pankkivaltuusto teki kokouksessaan 22. marraskuuta johtokunnan ehdotuksesta valtioneuvostolle esityksen, että valtioneuvosto valtuuttaisi valtiovarainministeriön käymään asiaa koskevia neuvotteluja Suomen valtion puolesta sekä tekemään päätökset Suomen markan keskuskurssiksi Euroopan yhteisöjen valuuttayksikköön ecuun nähden. Rahalain 5 §:n mukaan neuvotteluihin liittyvät asiat on pidettävä salassa, kunnes valtioneuvoston päätös on tehty. Johtokunta katsoi, että salassapitovelvollisuuden tulee olla yleisten asiakirjain julkisuudesta annetun lain (83/1951) 9 §:n 2 momentin nojalla annetun asetuksen 1 §:n 2a momentin (1558/1994) perusteella voimassa pysyvästi päätöksen teon jälkeenkin niiltä osin kuin tiedoista saattaisi ilmetä valtiovarainministeriölle annettu Suomen neuvottelutavoite ja neuvotteluvaihteluksien rajat.

Italian liittyttyä valuuttakurssimekanismiin markan keskuskurssiksi ecuun nähden tuli 5.85424 markkaa, mutta keskuskurssit suhteessa muihin ERM-valuuttoihin säilyivät ennallaan.

Bilateraalinen valuuttatukisopimus Norges Bankin kanssa

Pankkivaltuusto päätti 19. joulukuuta, että Norges Bankin ja mm. Suomen Pankin välinen 31.12.1996 asti voimassa oleva valuuttatukisopimus uusitaan entisin ehdoin vuodeksi.

Rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaaminen / Sponda-konserni

Pankkivaltuusto käsitteli kertomusvuoden aikana Sponda Oy:n toimintaa johtokunnan suullisten ja kirjallisten raporttien perusteella kokouksissaan 11. tammikuuta, 26. maaliskuuta ja 8. toukokuuta sekä 19. joulukuuta. Kokouksessaan 21. toukokuuta pankkivaltuusto osaltaan hyväksyi Sponda Oy:n osakekannan myymisen valtiolle noin 1 248 milj. markan kauppahinnasta ja sen, että Suomen Pankki vapauttaa Sponda Oy:n ja Solidium Oy:n noin 1.9 mrd. markan laskennallisista korkovastuista, joita yhtiöt eivät ole Suomen Pankin omistusaikana kyetneet suorittamaan. Suomen Pankille aiheutuneita korkokustannuksia valtio korvasi siten, että kauppahinta ja korkokustannukset olivat yhteensä 3 000 milj. markkaa. Korkokorvauksesta huolimatta Suomen Pankin tappioksi jäi Skop-operaatiosta noin 5 mrd. markkaa.

20 markan setelin ulkoasun muuttaminen

Eduskunnan pankkivaltuusto päätti kokouksessaan 17. lokakuuta johtokunnan esityksestä ja Suomen Pankkia koskevan lain 17 §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla 20 markan setelimallin muuttamisesta siten, että seteliin lisätään hologrammi ja sen väritystä tarkistetaan niin, että sen erottuvuus 100 markan setelistä paranee.

Osakkeiden merkintä Suomen Arvopaperikeskus Oy:stä

Kokouksessaan 17. lokakuuta pankkivaltuusto oikeutti johtokunnan merkitsemään noin 24 prosentin omistusosuutta vastaavasti Suomen Arvopaperikeskus Oy:n osakkeita siten, että kokonaissijoitus on 22 milj. markkaa. Pitkään vireillä olleen arvo-osuusympäristön selvitystoimintojen yhdistymishankkeen viime vaiheessa valtio perusti joulukuussa 1995 Suomen Arvopaperikes-

kus Oy:n. Syksyllä 1995 yhtiön tulevien osakaiden kanssa aloitetut osakassopimusneuvottelut johtivat sopimuksen allekirjoittamiseen 30.5.1996. Sopimuksen allekirjoittivat valtio, Suomen Pankki, Suomen Osakekeskusrekisteri Osuuskunta, Helsingin Arvo-osuuskeskus Oy, Merita Pankki Oy, Osuuspankkien Keskuspankki Oy, Postipankki Oy ja Aktia Säästöpankki Oy. Osapuolten tarkoituksena on luoda arvopaperikeskuksesta kustannuksiltaan tehokas, turvallinen ja kansainvälisesti kilpailukykyinen arvo-osuuksien kirjaamis- ja selvittelylaitos, jonka toiminta perustuu laajaan arvopaperimarkkinainsäädännössä tunnustettavaan arvopaperimarkkinoiden itsesääntelyyn. Nykyinen hajautettu arvo-osuusjärjestelmä keskitetään arvopaperikeskukseen. Euroopan unionin ja erityisesti sen talous- ja rahaliiton asettamat vaatimukset otetaan huomioon keskusta kehitettäessä. Osakassopimuksessa sovittiin myös yhtiön osakepääoman korottamisesta, osakaspohjan laajentamisesta ja yhtiön toiminnan aloittamisesta Suomen kansallisena arvopaperikeskuksena. Osakassopimuksen mukaan yhtiön 90 milj. markan omasta pääomasta yksityisen sektorin osapuolten yhteenlasketuksi omistusosuudeksi tulee 60 % ja julkisen vallan omistusosuudeksi 40 %. Osakassopimuksen mukaisesti järjestelyyn liittyy erillinen Suomen Pankin ja Suomen Arvopaperikeskus Oy:n välinen hätäluottojärjestely.

Setec Oy:n toimintakertomus

Pankkivaltuusto merkitsi tiedoksi kokouksessaan 5. kesäkuuta Setec Oy:n toimintakertomuksen vuodelta 1995.

Suomen Pankin eläkesääntöjen ja perhe-eläkesääntöjen muutoksia

Valtion eläkelakia (280/1966, VEL) muutettiin 27.10.1995 annetulla lailla (1231/1995), joka tuli voimaan 1.11.1995. Valtion perhe-eläkelakia (774/1968) muutettiin 27.10.1995 annetulla lailla (1233/1995), joka tuli voimaan 1.11.1995. Lisäksi perhe-eläkelakia muutettiin 22.12.1995 annetulla lailla (1672/1995), joka tuli voimaan 1.1.1996. Niin ikään valtion eläkelakia (280/1966) muutettiin 22.12.1995 annetulla lailla (1671/1995), joka tuli voimaan 1.1.1996. Vuoden lopulla valtion eläkelakia muutettiin 8.11.1996 annetulla lailla (837/1996), joka tuli voimaan 1.1.1997 ja

20.12.1996 annetulla lailla (1175/1996), joka tuli voimaan vuoden vaihteessa 1996—1997. Perhe-eläkelakia muutettiin 5.12.1996 annetulla lailla (992/1996), joka tuli voimaan 1.1.1997. Lisäksi valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöstä muutettiin 20.12.1996 annetulla lailla (1176/1996), joka tuli voimaan 30.12.1996.

Valtion eläkelain muutokset koskivat mm. muutoksenhakumenettelyn tarkentamista ja nk. tulevan ajan määräytymistä. Valtion perhe-eläkelain mukaista muutoksenhakumenettelyä muutettiin: uuden lain mukaan valitukset ohjataan Valtiokonttorin kautta muutoksenhakuelimelle, joko eläkelautakuntaan tai vakuutusosikeuteen. Samalla lisättiin säännökset Valtiokonttorin itseoikaisumenettelystä. Lisäksi perhe-eläkelain indeksiviittausta tarkistettiin työeläkeindeksin muututtua kaksijakoiseksi.

Eläkepalkan laskenta muutettiin asteittain nykyisestä 4 viimeisestä kalenterivuodesta pääosin 10 viimeiseksi kalenterivuodeksi. Työeläkeindeksi muutettiin kaksijakoiseksi. Työikäisen indeksia sovelletaan sen vuoden loppuun, jonka aikana työntekijä täyttää 65 vuotta. Palkkojen ja hintojen vaikutus indeksiin on 50 %. Eläkeikäisen indeksi on käytössä sen vuoden alusta, jonka aikana henkilö täyttää 66 vuotta. Hintojen nousun painoarvo on eläkeikäisen indeksissä 80 % ja palkkojen 20 %. Eläke karttuu myös niin sanotulta tulevalta ajalta eli eläkeikään jäljellä olevalta ajalta työkyvyttömyys-, työttömyys- ja perhe-eläkkeissä siten, että 1.5 prosentin karttuma muuttui 1.2 prosentiksi vuodessa 50 vuoden iästä lukien ja 0.8 prosentiksi vuodessa 60 vuoden iästä lukien. Uudeksi edellytykseksi tuli vähintään 12 kuukauden toiminta-aika työeläketurvan piirissä viimeisen 10 vuoden aikana. Kuntoutus tuli entistä selvemmin ensisijaiseksi vaihtoehdoksi työkyvyttömyyseläkkeelle hakeutumisen asemesta. Määräaikaisten työkyvyttömyyseläkkeen nimi muutettiin kuntoutustueksi. Eläkkeen suurista tukea voidaan korottaa 33 % aktiivisten kuntoutusjaksojen ajaksi. Osatyökyvyttömyyseläkkeen edellytyksenä ollut osa-aikatyö poistettiin. Sen johdosta, että kansaneläkkeen pohjaosa muuttui eläkevähenteiseksi, ns. lisäeläketurvan yhteensovitukseen tehtiin vastaava muutos valtion eläkejärjestelmässä. Työeläkelisää pienennettiin 80 prosenttiin nykyisestä. Eläkepalkan uuden laskentasääntöjen voimaantuloa tarkennettiin, jotta mm. pitkän sairausloman tai muun palkattoman poissaolon johdosta ansiotasoltaan heikot vuodet eivät pienentäisi eläkepalkkaa

kohtuuttomasti. Ennen muutosta (1.1.1996) voimassa olleen laskentasääntöjen mukaan valituista vuosista voidaan ottaa huomioon kaksi ansiotasoltaan keskimmäistä vuotta ajalta 1992—1995 laskettaessa 50 prosentin vuosiansiorajaa. Samoin voidaan ottaa huomioon enintään kaksi vuotta tältä ajalta määrättäessä valintavuosien yhteislukumäärää niin sanottua 1/3-sääntöä sovellettaessa.

Muutoksilla on pyritty vähentämään työeläkemaksuun kohdistuvia korotuspaineita ja samalla turvaamaan työeläkkeiden rakenteet. Hallituksen esityksen mukaan pääasiallinen säästö alkavien eläkkeiden tapauksessa syntyy eläkepalkan laskentatavan muutoksesta. Jo maksettavina olevien eläkkeiden osalta työeläkeindeksin muutoksella oli merkittäviä säästövaikutuksia jo vuonna 1996. Koko työeläkeuudistuksen merkittävimmät säästöt koituvat vuoden 2030 tasossa indeksin muutoksesta ja tulevan ajan laskentatavan muutoksesta. Tavoitteina on lisäksi edistää työkyvyn ylläpitämistä, kannustaa työssä pysymiseen ja työuraan nähden oikeudenmukaisen eläkkeen saamiseen.

Suomen Pankista annetun lain 17 §:n 1 momentin 22 kohdan ja 24 §:n nojalla pankkivaltuusto hyväksyi kokouksessaan 8. helmikuuta ja 19. joulukuuta johtokunnan esitykset vastaavista muutoksista Suomen Pankin 13.12.1966 vahvistettuun eläkesääntöön ja 3.6.1969 vahvistettuun perhe-eläkesääntöön.

Henkilöstön rakennemuutospolitiikasta

Pankkivaltuustolle 1. helmikuuta lähettämässään kirjelmässä johtokunta totesi mm. seuraavaa:

”Suomen Pankin toiminnan tavoitteiden toteuttaminen vastaisuudessa edellyttää henkilöstöresurssien painottamista erityisesti perustointoihin eli toimintoihin rahan arvon ja rahoitusjärjestelmän vakauden sekä tehokkaan ja turvallisen maksujärjestelmän ja maksuvälinehuollon edistämiseksi. Erityisenä painopisteenä lähivuosina on Euroopan keskuspankkijärjestelmän kehittämiseen osallistuminen (EMI, ECBS). Talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen toteutuessa keskuspankit joutuvat etsimään omat erikoistumisalueensa. Tehtävien määräytyessä uudelleen henkilöstölle asetettavat vaatimukset on arvioitava uudestaan. Lisäksi on huomattava, että muutenkin pankin toimintoja kehitetään ja automatisoidaan voimakkaasti.

Pankin henkilöstön koulutus rakenne, joka ei tutkintojen vanhentuuessa sovellu muuttuviin tehtäviin, ja henkilöstön vähäinen vaihtuvuus asettavat tavanomaista mittavampia vaatimuksia henkilöstön uusiutumiseksi. Tilanteessa on vaikeata samanaikaisesti tavoitella henkilöstömäärän hallittua pienentämistä ja riittävän tietotaidon varmistamista tulevaisuudessa.

Eräissä tapauksissa olisi perusteltua myöntää pankissa pitkään palvelleille henkilöille virkavapautta eläkeiän täyttymiseen saakka siten, että pitkä virkavapausaika ei nostaisi eläkeikää. Tältä osin virkavapautta myönnettäisiin siis ehdoin, jotka oikeuttavat Suomen Pankin 13.12.1966 vahvistetun eläkesääntöjen mukaiseen lisäeläketurvaan (eläkeikään ja karttumaan), joka normaalisti edellyttää lähes katkeamatonta palvelua pankissa eläkeiän täyttymiseen saakka.

Yksittäisillä ratkaisuilla tavoiteltaisiin organisaation yksiköiden toiminnan tehostamista, sopeutumista rahaliiton kolmannen vaiheen seurauksiin, pankin ja yhteiskunnan kustannusten pienentämistä sekä mahdollisuuksien luomista uusien mielekkäiden asiantuntijatehtävien muodostamiseksi.”

Helmikuun 8. päivänä pitämässään kokouksessa pankkivaltuusto oikeutti johtokunnan Suomen Pankista annetun lain 17 §:n 1 momentin 20 ja 22 kohtien ja Suomen Pankin 13.12.1966 vahvistetun eläkesääntöjen 14 a §:n nojalla 31.12.1997 saakka tekemään henkilöstörakenteen uusiutumisen tavoittelemiseksi tavanomaisesta poikkeavien perusteiden ja ehdoin Suomen Pankin edun mukaisia vapaaehtoisuusiin sopimukseen perustuvia henkilöratkaisuja.

Eläkevarauksen korko 1997

Suomen Pankin eläkesääntöjen mukainen henkilöstön eläkevastuu on vakuutusmatemaattisesti arvioitu noudattaen soveltuvin osin sosiaali- ja terveystieteiden eläkesääntöille antamia laskentaohjeita. Vastuun katteeksi pankin taseeseen on tehty eläkevaraus. Eläkevaraukseen lisätään myös henkilöstöltä peritty lakisääteinen työntekijäin eläkemaksu. Eläkkeitä koskevan kirjanpitoikäntönnön kehittämistä on huomattava, että kirjanpitolaisten muuttumisesta annetun lain (1572/1992) mukaan kirjanpitolaisten yhteisöjen on viimeistään vuodelta 2000 tehtävässä tilinpäätöksessä kirjattava kaikki eläkesi- toumuksista aiheutuvat menot tuloslaskelmasaan tai vaihtoehtoisesti ainakin ilmoitettava

vastuuvajaukset tilinpäätöksen liitetiedoissa. TEL-indekseille vuodeksi 1997 ennakoitavien muutosten perusteella ja viitaten Suomen Pankista annetun lain 17 §:n 1 momentin 1 kohtaan ja pankkivaltuuston 17.12.1992 hyväksymään Suomen Pankin henkilöstön eläkevastuun kattamista koskevaan säännöstyön pankkivaltuusto päätti hyväksyä kokouksessaan 19. joulukuuta johtokunnan esityksen, että eläkevaraukselle suoritetaan 1997 korko, jonka määrä on Suomen Pankin peruskorko lisättyä yhdellä prosenttiyksiköllä.

Johtokunta

Kokouksessaan 6. maaliskuuta pankkivaltuusto totesi, että tasavallan presidentti oli 26. helmikuuta pyynnöstä myöntänyt eron pankin johtokunnan jäsenelle *Kalevi Sorsalle* 1.7.1996 lukien. Pankkivaltuusto käsitteli johtokunnan jäsenen avoimeksi tulevan viran täyttämistä ja päätti tehdä valtioneuvostolle esityksen eduskunnan II varapuhemiehen varatuomari *Matti Louekosken* nimittämisestä tähän virkaan 1.7.1996 lukien. Tasavallan presidentti nimitti Louekosken tehtävään 15.3.1996.

Kesäkuun 5. päivänä pitämässään kokouksessa pankkivaltuusto vahvisti johtokunnan jäsenen tehtävänjaon.

Kertomusvuoden päättyessä johtokunnan jäsenillä oli mm. seuraavat luottamustoimet:

Johtokunnan puheenjohtaja *Sirkka Hämäläinen*

— Kansainvälinen valuuttarahasto, hallintoneuvoston jäsen *

Johtokunnan jäsen *Harri Holkeri*

— Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen, hallintoneuvoston jäsen

— Finnair Oy, hallintoneuvoston puheenjohtaja

— Helsingin Puhelinyhdistys, hallituksen puheenjohtaja

— Henkivakuutusyhtiö Salama, hallintoneuvoston jäsen

Johtokunnan jäsen *Esko Ollila*

— Baltic Investment Fund, Advisory Board, jäsen

— Suomen itsenäisyyden juhlarahasto, SIT-RA, hallituksen jäsen *

— Valtiontakuukeskus, hallintoneuvoston jäsen *

— Kansainvälinen valuuttarahasto, hallintoneuvoston varajäsen *

Johtokunnan jäsen *Matti Vanhala*

—

Johtokunnan jäsen *Matti Louekoski*

— Enso Oy, hallintoneuvoston puheenjohtaja

Haarakonttoreiden ja aluetoimiston valvojat

Pankkivaltuuston 19. joulukuuta tekemän päätöksen perusteella Suomen Pankin haarakonttoreiden ja aluetoimiston valvojina ja heidän varahenkilöinä vuonna 1997 toimivat seuraavat henkilöt:

Kuopion konttori:

valvojat agronomi Pauli Uolevi Ilva ja maa- ja metsätalouden valtuutettu Juha Antero Voutilainen sekä varamies poliisimestari, oikeustieteen kandidaatti Martti Tapani Kunnasvuori;

Oulun konttori:

valvojat lääninpoliisineuvos, varatuomari Erkki Eino Haikola ja käräjäoikeuden pormestari, oikeustieteen lisensiaatti Lauri Jorma Tirinen sekä varamiehet kenraaliluutnantti Lasse Erik Wächter ja toimitusjohtaja Jouko Antero Simonen;

Tampereen konttori:

valvojat insinööri Pertti Päiviö Sormunen ja hallintojohtaja, yhteiskuntatieteiden kandidaatti Seppo Tapio Loimio sekä varamies hallintopäällikkö, hallintotieteiden maisteri Markku Veikko Tapani Uusitalo;

Turun aluetoimisto:

valvojat kansleri Jaakko Ilmari Nousiainen ja kansliapäällikkö Paavo Arne Sakari Heinonen sekä varamies Turun kauppakamarin asiamies, varatuomari Jari Eerik Lähteenmäki.

Pankkivaltuusto

Pankkivaltuutettuina toimivat vuoden 1996 alkaessa seuraavat eduskunnan valitsijamiesten valitsemat henkilöt:

Kanerva, Ilkka, valtiotieteen maisteri

Puhakka, Matti, maakuntajohtaja

Ala-Nissilä, Olavi, kauppatieteiden maisteri

Hämäläinen, Tuulikki, ekonomi

Seppänen, Esko, kauppatieteiden kandidaatti

Jääteenmäki, Anneli, varatuomari

Koskinen, Johannes, varatuomari

Pekkarinen, Mauri, yhteiskuntatieteiden maisteri

Sasi, Kimmo, varatuomari.

Näistä kolme ensin mainittua muodostivat suppean pankkivaltuuston.

Puheenjohtajana toimi pankkivaltuutettu Ilkka Kanerva ja varapuheenjohtajana pankkivaltuutettu Matti Puhakka.

Eduskunta myönsi pyynnöstä vapautuksen eduskunnan pankkivaltuuston jäsenyydestä Matti Puhakalle 1.3.1996 lukien. Helmikuun 23. päivänä eduskunta toimitti pankkivaltuutettujen täydennysvaalin ja valitsi valtiotieteen maisteri *Pertti Paasion* Puhakan sijaan pankkivaltuutettujen toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi sekä määräsi Paasion kuulumaan suppeaan pankkivaltuustoon. Pertti Paasio toimi pankkivaltuutettujen varapuheenjohtajana 1.3.1996 lukien.

Eduskunta myönsi pyynnöstä vapautuksen eduskunnan pankkivaltuuston jäsenyydestä 15.11. Pertti Paasiolle ja 20.11. Esko Seppäselle. Marraskuun 20. ja 22. päivänä eduskunta toimitti pankkivaltuutettujen täydennysvaalit. Valituiksi tulivat erikoissairaanhoidaja *Virpa Puisto* Pertti Paasion sijaan ja pääluottamusmies *Martti Korhonen* Esko Seppäsen sijaan pankkivaltuutettujen toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi. Johannes Koskinen määrättiin kuulumaan suppeaan

pankkivaltuustoon. *Virpa Puisto* määrättiin Ilkka Kanervan ja *Martti Korhonen* Johannes Koskisen toiseksi varamieheksi suppeaan pankkivaltuustoon. Johannes Koskinen toimi pankkivaltuutettujen varapuheenjohtajana 22.11.1996 lukien.

Varatuomari *Heikki T. Hämäläisen* pyydettyä eroa pankkivaltuuston sihteerin tehtävistä pankkivaltuusto päätti huhtikuun 10. päivänä pitämässään kokouksessa ottaa sihteerikseen varatuomari *Anton Mäkelän* 1.5.1996 lukien.

Tilintarkastajat

Eduskunta toimitti 5. maaliskuuta Suomen Pankin tilintarkastajien ja heidän varajäsentensä vaalin ja valitsi tilintarkastajiksi vuoden 1996 tilejä tarkastamaan seuraavat henkilöt:

Heikkinen, Kauko, verojohtaja

Leppänen, Johannes, agrologi

Tiuri, Martti, professori

Saarinen, Matti, sosionomi

Polvi, Iivo, hallintotieteiden maisteri.

Tilintarkastajien varajäsenet:

Koski, Markku, maanviljelijä

Saario, Väinö, toimitusjohtaja

Kantalainen, Kari, hallintotieteiden maisteri

Kukkonen, Jorma, pastori

Luhtanen, Leena, tiedesihteeri.

Edesmenneen Väinö Saarion tilalle tilintarkastajien varajäseneksi valittiin eduskunnan päätöksellä 17. kesäkuuta varatuomari *Ville Itälä*.

Tilintarkastajat valitsivat 7. toukokuuta puheenjohtajakseen verojohtaja Kauko Heikkisen ja ottivat sihteerikseen professori *Kalervo Virtasen*.

* Suomen Pankin edustajana.

RAHOITUSTARKASTUS

Lokakuun 1. päivänä 1993 voimaan tulleen rahoitustarkastuslain (503/1993) mukaan pankkivaltuustolla on Suomen Pankin yhteydessä toimivassa Rahoitustarkastuksessa vain hallintoon kuuluvia tehtäviä. Suomen Pankin johtokunnan päätösvalta rajoittuu — Rahoitustarkastuksen johtokunnassa olevaa johtokunnan jäsentä lukuun ottamatta — pelkästään resurssihallintoon.

Pankkivaltuusto käsitteli kertomusvuoden aikana Rahoitustarkastukseen liittyviä asioita seuraavasti:

— Kokouksessaan 11. tammikuuta pankkivaltuusto päätti esittää valtioneuvostolle, että osastopäällikkö, kauppatieteiden maisteri *Kaarlo V. Jännäri* nimitettäisiin Rahoitustarkastuksen johtajaksi 1.2.1996 alkaen 31.1.2001 päättyväksi määräajaksi. Tasavallan presidentti nimitti Jännärin tehtävään 12.1.1996.

— Kokouksessaan 11. tammikuuta pankkivaltuusto nimitti Rahoitustarkastuksen johtokuntaan *Kaarlo Jännäri*n sijaan varajäseneksi ja varapuheenjohtajaksi Suomen Pankin johtokunnan jäsenen *Esko Ollilan* ja *Ollilan* sijaan jäseneksi ja puheenjohtajaksi Suomen Pankin pääjohtajan *Sirkka Hämäläisen*.

— Kokouksessaan 5. kesäkuuta pankkivaltuusto myönsi *Esko Ollilalle* eron Rahoitustarkastuksen johtokunnan varapuheenjohtajan tehtävistä ja päätti nimittää hänen tilalleen 1.7.1996 alkaen Suomen Pankin johtokunnan jäsenen

Matti Louekosken Rahoitustarkastuksen johtokunnan 30.9.1996 päättyvän kolmivuotiskauden loppuun.

— Kokouksessaan 27. elokuuta pankkivaltuusto muutti Rahoitustarkastuksen työjärjestystä (670/1996) ja nimitti Rahoitustarkastuksen johtajan sijaisiksi kauppatieteiden lisensiaatti *Kaiju Kallion*, ekonomi, varatuomari *Anneli Tuomisen* ja kauppatieteiden kandidaatti, MBA *Pirkko Pohjoisaho-Aartin* 1.9.1996 lukien sekä vapautti varatuomari *Risto Määttäsen* Rahoitustarkastuksen johtajan sijaisen tehtävistä 31.8.1996 lukien.

— Kokouksessaan 19. syyskuuta pankkivaltuusto nimitti pankin johtokunnan ehdotuksesta Rahoitustarkastuksen johtokunnan 1.10.1996 alkavaksi kolmivuotiskaudeksi Suomen Pankin edustajana varsinaiseksi jäseneksi pääjohtaja *Sirkka Hämäläisen* ja hänen henkilökohtaiseksi varajäsenekseen johtokunnan jäsenen *Matti Louekosken*. Valtiovarainministeriön ehdotuksesta varsinaiseksi jäseneksi nimitettiin hallitusneuvos *Seppo Kiviniemi* ja hänen henkilökohtaiseksi varajäsenekseen lainsäädäntöneuvos *Ilkka Harju*. Sosiaali- ja terveysministeriön ehdotuksesta lisäjäseneksi nimitettiin ylijohtaja *Tarmo Pukkila* ja hänen henkilökohtaiseksi varajäsenekseen hallitusneuvos *Jorma Heikkilä*. Puheenjohtajaksi valittiin *Sirkka Hämäläinen* ja varapuheenjohtajaksi *Matti Louekoski*.

Helsingissä 6. päivänä maaliskuuta 1997

ILKKA KANERVA

JOHANNES KOSKINEN
KIMMO SASI
TUULIKKI HÄMÄLÄINEN
MAURI PEKKARINEN

OLAVI ALA-NISSILÄ
VIRPA PUISTO
MARTTI KORHONEN
ANNELI JÄÄTTEENMÄKI

Anton Mäkelä